

**การประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษา  
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี  
ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19**

แก้วใจ มาลีลัย วท.ม.<sup>1\*</sup>, ภคิน ไชยช่วย ปร.ด.<sup>1</sup>, จินดา คำแก้ว ส.ม.<sup>1</sup>,  
พนาไพร โฉมงาม ส.ม.<sup>1</sup>, นุชจรินทร์ แก่นบุบผา พย.บ.<sup>1</sup>

**บทคัดย่อ**

การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้สถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อเว้นระยะห่างและลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ COVID-19 ในสถานศึกษา ซึ่งการเรียนออนไลน์เป็นรูปแบบที่สามารถเรียนได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่สะดวก การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนแบบออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 252 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.54 เรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 34.92 และสาขาวิชาทันตสาธารณสุข ร้อยละ 29.76 เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรม ร้อยละ 21.03 และสาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ ร้อยละ 14.29 เครื่องมือสำหรับเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่คือสมาร์ทโฟน ร้อยละ 80.95 เรียนออนไลน์ด้วย Google classroom ร้อยละ 97.22 และเรียนออนไลน์ที่บ้านตนเอง ร้อยละ 76.19 ภาพรวมผลการประเมินปัจจัยนำเข้าระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.23$ ,  $S.D. = 1.10$ ) การประเมินกระบวนการระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.36$ ,  $S.D. = 0.96$ ) การประเมินผลลัพธ์ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.33$ ,  $S.D. = 0.84$ ) และความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.30$ ,  $S.D. = 0.92$ ) การเรียนออนไลน์เหมาะกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยนำเข้ารวมทั้งกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิผลของผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ต่อไป

**คำสำคัญ:** การเรียนออนไลน์ โควิด-19 นักศึกษา

<sup>1</sup> อาจารย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

\*Corresponding e-mail: kaewjai@scphub.ac.th

วันที่รับ (received) 3 ก.ค. 2564 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 15 ต.ค. 2564 วันที่ตอบรับ (accepted) 7 ธ.ค. 2564

## An Evaluation of Online Learning During the COVID-19 Outbreak among Students of Sirindhorn College of Public Health, Ubon Ratchathani

Kaewjai Maleelai M.Sc.<sup>1\*</sup>, Phakin Chaichuy Ph.D.<sup>1</sup>, Jinda Khamkaew M.P.H.<sup>1</sup>,  
Panaprai Chomngam M.P.H.<sup>1</sup>, Nutcharin Kanbupha B.N.S.<sup>1</sup>

### Abstract

The outbreak of COVID-19 has resulted in educational institutions providing online teaching and learning to maintain social distancing and reduce the risk of COVID-19 infections in schools. Online learning is a format that can be studied anytime and anywhere that is convenient. This cross-sectional design study was designed 1) to evaluate online learning during the COVID-19 outbreak, and 2) to study the satisfaction with online learning among students at the Sirindhorn College of Public Health in Ubon Ratchathani. A total of 252 participants were recruited from the students at the Sirindhorn College of Public Health. Data were collected using an online questionnaire. Descriptive statistics were used to analyze the data, including frequencies, percentages, averages, and standard deviations. The results showed that most of the students were female (82.54%), and were studying for their Bachelor of Public Health in the Community Public Health (34.92%) or Dental Public Health (29.76%) programs, or for their Diploma of Pharmacy Technique (21.03%) or Diploma of Emergency Medical Operations (14.29%). The majority of students used Google Classroom (97.22%) on their smartphones (80.95%) to study online and that 76.19% of the students studied online at home. Overall, results for input assessment ( $\bar{X} = 3.23$ , S.D. = 1.10), process assessment ( $\bar{X} = 3.36$ , S.D. = 0.96), output evaluation ( $\bar{X} = 3.33$ , S.D. = 0.84) and satisfaction with online learning ( $\bar{X} = 3.30$ , S.D. = 0.92) were at a moderate level. Online learning is suitable for the situation during the COVID-19 outbreak. The promotion and development of improved inputs and processes for online teaching and learning should be continued to increase their effectiveness and the output quality of online learning during the COVID-19 outbreak.

**Keywords:** online learning, COVID-19, students

---

<sup>1</sup> Lecturer, Sirindhorn College of Public Health, Ubon Ratchathani, Faculty of Public Health and Allied Health Sciences, Praboromarajchanok Institute

\* Corresponding e-mail: kaewjai@scphub.ac.th

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus disease) หรือ COVID-19 ที่แพร่ระบาดไปยังหลายประเทศทั่วโลก ส่งผลให้มีผู้ป่วยและเสียชีวิตจำนวนมาก<sup>1</sup> COVID-19 แพร่ผ่านโดยละอองน้ำลายหรือน้ำมูกเป็นหลัก ซึ่งเป็นการติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจ อาการของผู้ติดเชื้อมีอาการตั้งแต่เจ็บป่วยทางระบบทางเดินหายใจเล็กน้อยถึงปานกลางและรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต<sup>2</sup> ผลกระทบของ COVID-19 ส่งผลในวงกว้างทั้งต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว กีฬา การแพทย์ การสาธารณสุข รวมทั้งด้านการศึกษา<sup>3</sup> สถาบันทางการศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง กระบวนการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้นมียุทธศาสตร์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียน และแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการวัดและการประเมินผล<sup>4</sup> การเรียนการสอนในชั้นเรียนถูกเปลี่ยนเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยสามารถสอนและเรียนได้ในที่พักอาศัยของตนเอง ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีการใช้เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เพื่อเว้นระยะห่าง ป้องกันการติดเชื้อและป้องกันการแพร่เชื้อ COVID-19<sup>5</sup> การเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนเป็นแบบเรียนออนไลน์ในช่วงการระบาดของ COVID-19 นั้นทำให้สภาพจิตใจของนักศึกษาดีขึ้นและลดความเครียดวิตกกังวลต่อการติดเชื้อ COVID-19<sup>6</sup> ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์สามารถแก้ไขปัญหาการเรียนที่ยังอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้เป็นอย่างดี<sup>7</sup>

สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขเพื่อลดการระบาดของโรค COVID-19 โดยการเว้นระยะห่าง ลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ลดการแพร่กระจายและป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่ โดยการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เช่น จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์สำหรับนักศึกษาแพทย์<sup>8</sup> เพื่อเป็นการสนองตอบต่อนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนปรับวิธีการเรียนการสอนโดยผ่านช่องทางการใช้สื่อดิจิทัลหรือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ตามความเหมาะสมกับบริบทของรายวิชา โดยไม่ต้องใช้วิธีการเรียนการสอนในห้องเรียน รวมทั้งการวัดและการประเมินผลให้ปรับรูปแบบโดยไม่ต้องสอบในห้องเรียน<sup>9</sup>

ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563 โดยจัดการเรียนการสอนแบบวิถีชีวิตปกติใหม่ (New normal) และเว้นระยะห่าง (Social distancing) รูปแบบการเรียนการสอนมีทั้งแบบเรียนในชั้นปกติ (Onsite) และเรียนแบบออนไลน์ (Online) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทลักษณะของแต่ละวิชาและสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 แต่อย่างไรก็ดี ยังไม่มีการศึกษาวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 เพราะรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างจากรูปแบบเดิมคือการเรียนในชั้นเรียนปกติ อาจส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรงและอาจส่งผลกระทบต่อระบบคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ซึ่งหากไม่มีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาจไม่ทราบถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ รวมทั้งผลย้อนกลับ (Feedback) ของระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมา เพื่อต้องการทราบถึงผลลัพธ์ (Output) ของระบบที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีระบบ (System theory) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เนื่องจากทฤษฎีระบบเชื่อว่า

ระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open system) ที่มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม อีกทั้งทฤษฎีระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็นผลลัพธ์ (Output หรือ Product) มากกว่ากระบวนการ (Process) โดยผลจากการศึกษาจะเป็นการป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้รู้ว่ระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร โดยผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดรูปแบบการจัดเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ดำเนินไปตามคุณภาพมาตรฐานของระบบการศึกษาที่ไม่แตกต่างจากมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

### กรอบแนวความคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ นำทฤษฎีเชิงระบบ (System theory) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา เนื่องจากทฤษฎีระบบเชื่อว่าระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open system) ที่มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม อีกทั้งทฤษฎีเชิงระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็น Output มากกว่า Process โดยผลจากการศึกษาจะเป็นการป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้รู้ว่ระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ซึ่งสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงระบบการทำงาน (Process) ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมนำเข้าของปัจจัยนำเข้า (Input) ให้เพียงพอต่อระบบสามารถส่งผลไปยังผลผลิต (Output) ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อระบบและเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสรุปดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivation)

กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ วิธีการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การติดตามตรวจสอบ และการวัดและการประเมินผล

ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมถึงผลกระทบคือความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

### วิธีการดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 410 คน ประกอบไปด้วยหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 2-4 (ปีการศึกษา 2563 ไม่มีนักศึกษาชั้นปีที่ 1) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข ชั้นปีที่ 1-3 (ปีการศึกษา 2563 ไม่มีนักศึกษาชั้นปีที่ 4)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรม ชั้นปีที่ 1-2 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ ชั้นปีที่ 1-2

คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G\*Power<sup>10</sup> โดย Test family คือ F test สถิติที่ใช้คือ ANOVA: fixed effects, omnibus, one-way ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.25 ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนในการทดสอบเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 252 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนชั้นปี เกณฑ์การคัดเข้าคือนักศึกษาที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย และนักศึกษาที่ผ่านการเรียนการสอนออนไลน์มาแล้ว 1 ภาคการศึกษา เกณฑ์การคัดออกคือนักศึกษาที่ไม่ยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

### การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี SCPHUB I003/2564 อาสาสมัครวิจัยสามารถถอนตัวจากการเป็นอาสาสมัครโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆต่ออาสาสมัครวิจัย และไม่มีผลกระทบต่อการเรียน การนำเสนอผลการวิจัยเป็นแบบภาพรวม ข้อมูลวิจัยถูกเก็บรักษาเป็นความลับและทำลายภายในระยะเวลา 1 ปี หลังจากเสร็จสิ้นการวิจัย

### เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือวิจัยขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (จำนวน 7 ข้อ) ประกอบด้วย เพศ อายุ หลักสูตร ชั้นปี เครื่องมือสื่อสารที่ใช้เรียนออนไลน์ สถานที่เรียนออนไลน์ และวิธีการเรียนออนไลน์

ส่วนที่ 2 การประเมินผลการจัดการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน ดังนี้

2.1 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ในการจัดการเรียนออนไลน์ (จำนวน 27 ข้อ) ประกอบไปด้วย การประเมิน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และแรงจูงใจ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด การแปลผลระดับความคิดเห็น ดังนี้ 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.51-4.50 คะแนน หมายถึง ระดับมาก 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย และ 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด<sup>11</sup>

2.2 การประเมินกระบวนการ (Process) ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (จำนวน 16 ข้อ) ประกอบไปด้วย การประเมินการบริหารจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการติดตามตรวจสอบ และการวัดและการประเมินผล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด การแปลผลระดับความคิดเห็น ดังนี้ 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.51-4.50 คะแนน หมายถึง ระดับมาก 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย และ 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด<sup>11</sup>

2.3 การประเมินผลลัพธ์ (Out put) ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (จำนวน 10 ข้อ) ประกอบไปด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด การแปลผลระดับความคิดเห็น ดังนี้ 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด 3.51-4.50 คะแนน

หมายถึง ระดับมาก 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย และ 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด<sup>11</sup>

ส่วนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 (จำนวน 26 ข้อ) ประกอบไปด้วยการประเมินความพึงพอใจด้านผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านเนื้อหาบทเรียน ด้านวิธีการเรียนออนไลน์ และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย และ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด แปลผลความหมายคะแนนระดับความพึงพอใจ ดังนี้ 4.51-5.00 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 3.51-4.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก 2.51-3.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง 1.51-2.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย 1.00-1.50 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด<sup>11</sup>

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (คำถามปลายเปิด)

#### **การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย**

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) ส่วนที่ 1 ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ส่วนที่ 2 ค่า IOC เท่ากับ 0.82 และส่วนที่ 3 ค่า IOC เท่ากับ 0.90 ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่มีบริบทและคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ 2 การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 มีค่า 0.97 และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

#### **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล**

เมื่อโครงร่างวิจัยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยของทางวิทยาลัยฯ และผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ขอความร่วมมือนักศึกษาเป็นอาสาสมัครวิจัยและชี้แจงวัตถุประสงค์ของวิจัย เก็บข้อมูลแบบออนไลน์ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2564 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ COVID 19

#### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดเรียงข้อมูล

### **ผลการวิจัย**

#### **ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล**

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 82.54 เพศชายร้อยละ 17.46 ส่วนใหญ่อายุ 20 ปี ร้อยละ 32.94 รองลงมาคือ 19 ปีร้อยละ 23.81 อายุเฉลี่ย 23 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 30 ปี ส่วนใหญ่เรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชนร้อยละ 34.92 รองลงมาคือ หลักสูตรสาธารณสุข ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุขร้อยละ 29.76 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สาขาวิชาเทคนิคเกษตรกรรมร้อยละ 21.03 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ร้อยละ 14.29 ส่วนใหญ่เรียนชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 38.49 เรียนชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 28.17 เรียนชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 19.44 และเรียนชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 13.89 ตามลำดับ

เครื่องมือสำหรับเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่นักศึกษาใช้สมาร์ทโฟนในการเรียนออนไลน์มากที่สุด ร้อยละ 80.95 ส่วนใหญ่เรียนออนไลน์ที่บ้านตนเองร้อยละ 76.19 และส่วนใหญ่เรียนออนไลน์ด้วย Google classroom ร้อยละ 97.22

**ตารางที่ 1** เครื่องมือ สถานที่ และวิธีการเรียนสำหรับเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

| ข้อมูลสำหรับเรียนออนไลน์                              | จำนวน | ร้อยละ | อันดับ |
|-------------------------------------------------------|-------|--------|--------|
| 1. เครื่องมือสำหรับเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) |       |        |        |
| สมาร์ทโฟน                                             | 204   | 80.95  | 1      |
| คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก                                   | 197   | 78.17  | 2      |
| แท็บเล็ต/ไอแพด                                        | 103   | 40.87  | 3      |
| คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ                                   | 15    | 5.95   | 4      |
| 2. สถานที่สำหรับเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)    |       |        |        |
| บ้านตนเอง                                             | 192   | 76.19  | 1      |
| หอพักนอกวิทยาลัย                                      | 147   | 58.33  | 2      |
| หอพักในวิทยาลัย                                       | 61    | 24.21  | 3      |
| ห้องเรียน                                             | 43    | 17.06  | 4      |
| คาเฟ่/ร้านอาหาร                                       | 40    | 15.87  | 5      |
| ห้องสมุด                                              | 21    | 8.33   | 6      |
| อื่นๆ โปรดระบุ (ทุ่งนา)                               | 3     | 1.19   | 7      |
| 3. วิธีการเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)          |       |        |        |
| เรียนด้วย Google classroom                            | 245   | 97.22  | 1      |
| เรียนด้วยคลิปของผู้สอนในเวลาที่เหมาะสม                | 131   | 51.98  | 2      |
| การไลฟ์สดออนไลน์ตามตารางเรียน                         | 103   | 40.87  | 3      |

## ส่วนที่ 2 การประเมินผลการจัดการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

ภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยการประเมินปัจจัยนำเข้าในการจัดการเรียนออนไลน์ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.23$ ,  $S.D. = 1.10$ ) คะแนนค่าเฉลี่ยการประเมินกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.36$ ,  $S.D. = 0.96$ ) และ คะแนนค่าเฉลี่ยการประเมินผลลัพธ์ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.33$ ,  $S.D. = 0.84$ ) ตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในการจัดการเรียนออนไลน์ ( $N = 252$ )

| ผลการประเมิน            | $\bar{X}$ | $S.D.$ | แปลผล   |
|-------------------------|-----------|--------|---------|
| 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) | 3.23      | 1.10   | ปานกลาง |
| 1.1 แรงจูงใจ            | 3.36      | 1.33   | ปานกลาง |
| 1.2 บุคลากร             | 3.35      | 0.96   | ปานกลาง |
| 1.3 วัสดุอุปกรณ์        | 3.32      | 0.99   | ปานกลาง |

| ผลการประเมิน                                              | $\bar{X}$   | S.D.        | แปลผล          |
|-----------------------------------------------------------|-------------|-------------|----------------|
| 1.4 การบริหารจัดการ                                       | 3.05        | 0.97        | ปานกลาง        |
| 1.5 งบประมาณ                                              | 2.95        | 1.13        | ปานกลาง        |
| <b>2.กระบวนการ (Process)</b>                              | <b>3.36</b> | <b>0.96</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| 2.1 การบริหารจัดการเรียนออนไลน์                           | 3.46        | 0.90        | ปานกลาง        |
| 2.2 การวัดและการประเมินผล                                 | 3.44        | 0.96        | ปานกลาง        |
| 2.3 การนิเทศและการติดตามตรวจสอบ                           | 3.41        | 0.94        | ปานกลาง        |
| 2.4 วิธีการจัดการเรียนการสอน                              | 3.17        | 1.00        | ปานกลาง        |
| <b>3.ผลลัพธ์ (Output)</b>                                 | <b>3.33</b> | <b>0.84</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| 3.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา | 3.43        | 0.85        | ปานกลาง        |
| 3.2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน                    | 3.31        | 0.87        | ปานกลาง        |
| 3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (เกรด)                          | 3.21        | 0.82        | ปานกลาง        |

สำหรับผลการประเมินการจัดการเรียนออนไลน์แยกรายหลักสูตรและสาขาวิชา หลักสูตรปริญญาตรี ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ อยู่ระดับปานกลาง หลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านปัจจัยนำเข้า ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.50$ , S.D. = 1.06) การประเมินกระบวนการระดับมาก ( $\bar{X} = 3.63$ , S.D. = 0.88) และการประเมินผลลัพธ์ระดับมาก ( $\bar{X} = 3.57$ , S.D. = 0.76) ตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** การประเมินผลการจัดการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19  
แยกรายหลักสูตรและสาขาวิชา (N = 252)

| หลักสูตร/<br>การประเมิน | หลักสูตรปริญญาตรี                              |                           | หลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี                       |                                   |
|-------------------------|------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------|
|                         | สาขาวิชา<br>สาธารณสุขชุมชน                     | สาขาวิชา<br>ทันตสาธารณสุข | สาขาวิชาเทคนิค<br>เภสัชกรรม                    | สาขาปฏิบัติการ<br>ฉุกเฉินการแพทย์ |
| ปัจจัยนำเข้า (Input)    |                                                |                           |                                                |                                   |
| $\bar{X}$               | 2.93                                           | 3.23                      | 3.46                                           | 3.53                              |
| S.D.                    | 1.03                                           | 1.02                      | 1.17                                           | 0.94                              |
| แปลผล                   | ปานกลาง                                        | ปานกลาง                   | ปานกลาง                                        | มาก                               |
| ค่าเฉลี่ย               | ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.08, S.D. = 1.02$ ) |                           | ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.50, S.D. = 1.06$ ) |                                   |
| กระบวนการ (Process)     |                                                |                           |                                                |                                   |
| $\bar{X}$               | 3.11                                           | 3.30                      | 3.62                                           | 3.63                              |
| S.D.                    | 0.92                                           | 0.98                      | 0.91                                           | 0.84                              |
| แปลผล                   | ปานกลาง                                        | ปานกลาง                   | มาก                                            | มาก                               |
| ค่าเฉลี่ย               | ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.21, S.D. = 0.95$ ) |                           | ระดับมาก ( $\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.88$ )     |                                   |
| ผลลัพธ์ (Output)        |                                                |                           |                                                |                                   |
| $\bar{X}$               | 3.09                                           | 3.31                      | 3.54                                           | 3.59                              |
| S.D.                    | 0.85                                           | 0.86                      | 0.72                                           | 0.80                              |
| แปลผล                   | ปานกลาง                                        | ปานกลาง                   | มาก                                            | มาก                               |
| ค่าเฉลี่ย               | ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.20, S.D. = 0.86$ ) |                           | ระดับมาก ( $\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.76$ )     |                                   |

### ส่วนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

ภาพรวมความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ระดับปานกลาง ( $\bar{X}=3.30$ ,  $S.D.=0.92$ ) ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 (N=252)

| ลำดับ  | หัวข้อ                   | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล   |
|--------|--------------------------|-----------|------|---------|
| 1      | ด้านผู้สอน               | 3.53      | 0.91 | มาก     |
| 2      | ด้านการวัดและประเมินผล   | 3.29      | 0.86 | ปานกลาง |
| 3      | ด้านเนื้อหาบทเรียน       | 3.28      | 0.94 | ปานกลาง |
| 4      | ด้านวิธีการเรียนออนไลน์  | 3.26      | 0.96 | ปานกลาง |
| 5      | ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน | 3.20      | 0.94 | ปานกลาง |
| ภาพรวม |                          | 3.30      | 0.92 | ปานกลาง |

### ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆของนักศึกษาในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (คำถามปลายเปิด)

จุดเด่นของการเรียนออนไลน์ คือในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 อยากรู้ให้จัดการเรียนการสอนออนไลน์ต่อไป เรียนออนไลน์ดีที่สุด มีความสะดวกสบายและปลอดภัย สนับสนุนการเรียนออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์ตอนนี้ยังมียอดผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้ตามความเหมาะสมและมีความยืดหยุ่น จุดอ่อนของการเรียนออนไลน์ คือเวลาในการทำข้อสอบออนไลน์ค่อนข้างน้อย อยากรู้ให้เพิ่มเวลาในการสอบเพราะข้อสอบบางข้อโจทย์ยาวหรือซับซ้อน อยากรู้ให้ลดภาระงานเพราะแต่ละวิชาสั่งงานตลอดพรวม ๆ ทุกวิชาที่เรียนแล้วงานค่อนข้างเยอะ เวลาเรียนออนไลน์จะรู้สึกง่วงเพราะส่วนใหญ่ฟังแต่อาจารย์อธิบาย บางครั้งเรียนไม่ค่อยเข้าใจ การเรียนออนไลน์ยากต่อการสอบถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ การเรียนออนไลน์ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยสนใจเรียนและขาดความกระตือรือร้น

ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนออนไลน์ คือปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต มีค่าใช้จ่ายเรื่อง การซื้อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดี เจอปัญหาเรื่องเสียงและภาพหลุด สัญญาณอินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ไม่มีอุปกรณ์เรียนออนไลน์อื่นๆ มีเพียงสมาร์ตโฟน ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการเรียนออนไลน์ ได้แก่ บางรายวิชาสามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์เหมาะกับ สถานการณ์ แต่บางรายวิชาที่ต้องลงปฏิบัติจริงโดยเฉพาะด้านวิชาชีพ อยากรู้ให้ลดค่าเทอมเพราะอุปกรณ์และ อินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียนออนไลน์เป็นของส่วนตัวของนักศึกษา อยากรู้ให้สอนเป็นวิดีโอมากกว่า อยากรู้ให้ทางวิทยาลัยฯ สนับสนุนเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต อยากรู้ให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุด เพื่อง่ายต่อการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ตและใช้ในการเรียนออนไลน์ อยากรู้เรียนแบบชั้นเรียนปกติมากกว่า สิ่งที่ได้จากการเรียนออนไลน์จะได้น้อยกว่าเรียนในชั้นเรียน เป็นต้น

### การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้สมาร์ตโฟนในการเรียนออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากสมาร์ตโฟน เป็นเครื่องมือสื่อสารออนไลน์พื้นฐานขนาดเล็กที่สะดวกในการพกพา เมื่อเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต ก็สามารถเรียนออนไลน์ได้ทุกสถานที่ทุกเวลาที่สะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนพร จตุรานนท์ และคณะ<sup>12</sup> ที่พบว่าพฤติกรรมการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สมาร์ตโฟนในการเรียนออนไลน์ ร้อยละ 100 แตกต่างจากงานวิจัยของ อโรชา ทองลาว และคณะ<sup>13</sup> ที่พบว่านิสิตส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์

พกพา (Notebook computer) สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์มากที่สุดร้อยละ 48 ในช่วงสถานการณ์ระบาดของ COVID-19 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดการเรียนการสอนและการสอบแบบออนไลน์ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงเรียนออนไลน์ที่บ้านตนเอง และพบว่านักศึกษาเรียนออนไลน์ที่หอพักนอกวิทยาลัย หอพักภายในวิทยาลัย คาเฟ่/ร้านอาหาร ห้องสมุด และมีนักศึกษาบางส่วนเรียนออนไลน์ที่ทุ่งนา แสดงให้เห็นว่าการเรียนออนไลน์นั้นสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาที่สะดวก หากมีการเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต วิธีการเรียนออนไลน์ส่วนใหญ่เรียนออนไลน์จาก Google classroom ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนออนไลน์อีกหนึ่งทางเลือกที่เหมาะสมกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของลักษมี ฉิมวงษ์<sup>14</sup> ที่พบว่าช่องทางการเรียนออนไลน์อันดับแรกของนิสิตสาขาพลศึกษา คือ Google classroom

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2563 นั้นดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบออนไลน์และแบบชั้นเรียนปกติควบคู่ไปกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละรายวิชา ถึงแม้ว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสอนออนไลน์ มีอาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรที่คอยให้ความช่วยเหลือเรื่องเรียนออนไลน์กับนักศึกษา มีผู้บริหารที่ให้การสนับสนุนจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ มีเจ้าหน้าที่สารสนเทศที่คอยให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แต่ปัญหาและอุปสรรคด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญคือ ด้านงบประมาณของนักศึกษาที่ต้องจ่ายในการเรียนออนไลน์ นักศึกษาต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการซื้อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อเรียนออนไลน์เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 76.19 เรียนออนไลน์ที่บ้านตนเอง อีกทั้งนักศึกษาบางส่วนขาดแรงจูงใจในการเรียนออนไลน์ เพราะการเรียนออนไลน์ในบางครั้งไม่ได้สร้างความสนุกสนานเหมือนเรียนในชั้นเรียนปกติ ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพราะเป็นการฟังบรรยายอย่างเดียว อีกทั้งเป็นการเรียนการสอนที่อยู่ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคอุบัติใหม่ COVID-19 ซึ่งส่งผลให้ภาพรวมการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.23, S.D. = 1.10$ ) ภาพรวมการประเมินกระบวนการ (Process) ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.96$ ) และภาพรวมการประเมินผลลัพธ์ (Output) ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.33, S.D. = 0.84$ ) ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของธนกร กอเสนาะรส และคณะ<sup>15</sup> ที่ศึกษาการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับโยชิตา หลวงสุรินทร์ และคณะ<sup>16</sup> ที่ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารจัดการการเรียนออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.08$ ) ผลการศึกษาแตกต่างจากงานวิจัยของจุฑาภรณ์ ธนวิศิษฐ์ และคณะ<sup>17</sup> ที่ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบผลการศึกษาพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จำแนกการประเมินการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาแยกรายหลักสูตร ระหว่างหลักสูตรปริญญาตรีและหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี พบว่าผลการประเมินมีความแตกต่างกัน ผลการประเมินการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์อยู่ระดับปานกลาง ขณะที่หลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรี ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.50, S.D. = 1.06$ ) ด้านกระบวนการระดับมาก ( $\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.88$ ) และด้านผลลัพธ์ระดับมาก ( $\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.76$ ) ซึ่งความแตกต่างของผลการประเมินของนักศึกษาทั้งสองหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ได้แก่การจัดการเรียนการสอน

แบบอุดมศึกษาสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบเรียน 15 สัปดาห์ต่อภาคการศึกษา ขณะที่การจัดการเรียนการสอนแบบอาชีวศึกษาสำหรับหลักสูตรต่ำกว่าปริญญาตรีนั้นเรียน 18 สัปดาห์ต่อภาคการศึกษา ผลลัพธ์ของการประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ในครั้งนี้เป็นผลย้อนกลับของระบบเปิดซึ่งเป็นผลกระทบจากสภาพแวดล้อมตามแนวคิดทฤษฎีระบบ เมื่อผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) และ กระบวนการ (Process) อยู่ระดับปานกลาง ย่อมส่งผลให้การประเมินด้านผลลัพธ์ (Output) อยู่ระดับปานกลางเช่นกัน อีกทั้งผลการประเมินจากการศึกษาครั้งนี้มาจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพียงฝ่ายเดียวคือนักศึกษา

การปรับตัวของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 โดยการใช้ชีวิตแบบวิถีชีวิตปกติใหม่ (New normal) และเว้นระยะห่าง (Social distancing) อีกทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนทั้งเรียนแบบชั้นเรียนปกติ (Onsite) และเรียนแบบออนไลน์ (Online) ย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้รูปแบบการเรียนแบบออนไลน์จะส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดจากการสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้ใหม่คือการเรียนแบบออนไลน์ (Onsite) และรูปแบบการเรียนที่มีอยู่เดิมคือแบบเรียนในชั้นเรียนปกติ (Onsite) เมื่อผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมการเรียนแบบออนไลน์ได้ มีความพร้อมด้านเครื่องมือสื่อสารออนไลน์รวมทั้งสิ่งสนับสนุนต่างๆ ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนออนไลน์ ความพึงพอใจต่อการเรียนออนไลน์เป็นหนึ่งในผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้นจากระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นสิ่งสะท้อนกลับหรือ Feedback ที่เกิดจากระบบของการนำเอาปัจจัยต่างๆ มาปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าภาพรวมความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.31, S.D. = 0.87$ ) ผลการศึกษาแตกต่างจากงานวิจัยของวัฒนพร จตุรานนท์ และคณะ<sup>12</sup> ที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนออนไลน์และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านระบบออนไลน์ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคการศึกษาฤดูร้อน ปีการศึกษา 2562 ตามมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าความพึงพอใจในของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.86, S.D. = 0.77$ ) และแตกต่างจากงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ บุญภักดี<sup>18</sup> ที่ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัยที่พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาปัจจัยนำเข้า และกระบวนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อให้เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่มีระดับความพึงพอใจมากขึ้นหรือสูงขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะรูปแบบการเรียนออนไลน์ (Online) ยังคงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในสถานการณ์ปัจจุบันควบคู่ไปกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ที่จำนวนผู้ติดเชื้อยังไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อและลดการแพร่กระจายของเชื้อ COVID-19 ในสถานศึกษาต่อไป

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยนำเข้า รวมทั้งกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ล้วนส่งผลต่อผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความพึงพอใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ ได้แก่ การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนออนไลน์ ชี้แนะให้ผู้เรียนตระหนักเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

เพิ่มจุดสัญญาณอินเทอร์เน็ต เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์สำหรับเรียนออนไลน์ รวมทั้งลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อสัญญาณอินเทอร์เน็ตในการเรียนออนไลน์ ใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่สอดคล้องต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียนออนไลน์ เป็นต้น

2. การเรียนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ซึ่งทำให้ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ของนักศึกษาสามารถดำเนินต่อไป เพราะผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่สะดวก หากมีการเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต การถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนผ่านระบบการเรียนออนไลน์เป็นสิ่งที่ควรพัฒนาส่งเสริมและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

### ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์ของนักศึกษา และควรศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินให้ครบทุกส่วน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่สารสนเทศ รวมทั้งผู้ปกครอง เพื่อประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ควบคู่ไปกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

### กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ให้ทุนอุดหนุนสนับสนุนการทำวิจัยประจำปีงบประมาณ 2564 และขอขอบคุณอาสาสมัครวิจัยทุกท่าน

### เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 9 เม.ย. 2564]. เข้าถึงได้จาก: [https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/ind\\_world.php](https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/ind_world.php).
2. World Health Organization (WHO). Coronavirus [Internet]. 2021 [cited 2021 May 18]. Available from: [https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab\\_1](https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1).
3. Son C, Hegde S, Smith A, Wang X and Sasangohar F. Effects of COVID-19 on College Students' Mental Health in The United States: Interview Survey Study. Journal of medical internet research 2020;22:1-14.
4. วิทยา วาโย, อภิรติ เจริญบุญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์, จรรยา คนใหญ่. การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 2563;14:285-98.
5. วิทัศน์ ฝักเจริญผล, กนิษฐา เขาวัววัฒนกุล, พินดา วราสุนันท์, กุลธิดา นกุลธรรม, กิตติสาร เหล่าเหมณี, สินีสุข สุวรรณภักขิ, สมิตร์ สุวรรณ. ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส Covid-19. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ 2563;4:44-61.
6. Bolatov AK, Seisembekov TZ, Altynay AZh, Baikanova RK, Smailova DS, Fabbro E. Online-Learning due to COVID-19 Improved Mental Health Among Medical Students. International Association of Medical Science Educators. [Internet]. 2020 [cited 2021 June 2]. Available from: <https://doi.org/10.1007/s40670-020-01165-y>

7. สิริพร อินทสนธิ. โควิด - 19: กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษา รายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์ 2563;22:203-14.
8. สุธิ ทวีพันธุ์สานต์, ณัฐพงศ์ หงษ์คู. การศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การเรียนการสอนรายวิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ (กวดศอ 501) และประสบการณ์คลินิกทางศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ (กวดศอ 512) ตามสถานการณ์การระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส หรือ โควิด 19 สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 ภาควิชาออร์โธปิดิกส์ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. วชิรเวชสารและวารสารเวชศาสตร์เขตเมือง 2564;65:235-44.
9. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี. ประกาศวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี เรื่องมาตรการป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มิ.ย. 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://scphub.ac.th/?p=18570>
10. บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. ขนาดอิทธิพล การวิเคราะห์อำนาจการคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรม G\*Power. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2563.
11. ระพินทร โพธิ์. การสร้างและคุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย. อุตรดิตถ์: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์; 2549.
12. วัฒนพร จตุรานนท์, โสภี ชาญเชิงยุทธชัย, ศศิขญา แก่นสาร, และรัฐพร ปานมณี. การศึกษาพฤติกรรมการเรียนออนไลน์และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนผ่านระบบออนไลน์ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาการศึกษาดูร้อน ปีการศึกษา 2562 ตามมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019. วารสารการภาษาและวัฒนธรรมจีน 2563;7:291-310.
13. อโรชา ทองลาว, พัลลภ สุวรรณฤกษ์, สมเกียรติ ไทยปรีชา, ศศิน เทียนดี. การศึกษาความพึงพอใจของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2563. วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ 2564;4: 617-32.
14. ลักขมี นิยมวงษ์. ความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อโควิด 19 ของนิสิตสาขาพลศึกษา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 2564;10:9-19.
15. ธนกร กอเสนารส, มังกร ศรีสะอาด, นุชวันา เหลืองอังกูร. การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มรายวิชาพลานามัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2558;21:157-63.
16. โยษิตา หลวงสุรินทร์, อัครัฐชาพัฒน์ ยุกตานนท์. การบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก 2564;39:125-40.
17. จุฑาภรณ์ ธนทวีศิลป์, วจี ปัญญาใส, สุมิตา โรจนนิต. แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์ 2563;7:259-74.
18. พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี. การประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย. วารสารวิชาการ T-VET Journal สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ3 2563;4:47-62.